

Uitvoeringsprogramma wonen, samenleving en zorg 2023-2030

Wonen mag voor niemand (een) zorg zijn
Fase 1 2023 - 2025

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Achtergrond en aanleiding

1.1 Inleiding	4
1.2 Leeswijzer	6
1.3 Begrippenlijst	6

Hoofdstuk 2: Het speelveld en organisatiestructuur

2.1 Betrokken partijen	8
2.2 Organisatiestructuur	10

Hoofdstuk 3: Uitvoeringsagenda

3.1 Thema 1: Divers, aantrekkelijk en passend woningaanbod in gemengde woonwijken	13
3.2 Thema 2: Sociale basis, (informele) ondersteuning en zorg aan huis	21
3.3 Thema 3: Samenwerking met ketenpartners en communicatie met inwoners	27

BIJLAGE

Het speelveld	33
Globaal overzicht van partijen per gebied	36

Hoofdstuk 1: Achtergrond en aanleiding

1.1 Inleiding

Op 16 februari 2022 stelde de Groninger gemeenteraad de gemeentelijke visie op wonen, samenleving en zorg vast: 'Wonen mag voor niemand (een) zorg zijn - 2022-2030.' Deze visie is gestoeld op een grondige woonzorganalyse. Met de visie heeft de gemeente een kader vastgesteld waarbinnen de komende jaren uitvoering wordt gegeven aan met elkaar samenhangende vraagstukken op de domeinen wonen, welzijn en zorg.

Dit kader is cruciaal, want het geheel aan opgaven op deze domeinen is omvangrijk en divers en ontwikkelt zich de komende jaren in snel tempo door. Zo spelen, in de volle breedte van deze domeinen, belangrijke (maatschappelijke) opgaven. Bijvoorbeeld met betrekking tot de opvang van vergunninghouders of andere aandachtsgroepen, zoals de Oekraïners. Of het inspelen op grote landelijke programma's die de komende jaren beslag krijgen, zoals de Nationale Woon- en Bouwagenda en het Nationaal Actieprogramma Dakloosheid.

Naast deze grootschalige *nieuwe* opgaven wordt eveneens gewerkt aan een groot aantal *lopende* opgaven die op allerlei onderdelen samenhangen met wonen en zorg en vorm krijgen binnen tal van verschillende programma's en projecten. Te denken valt aan de uitvoering van de onlangs vastgestelde nota 'De sociale basis, voor elkaar!', waar gewerkt wordt aan het versterken van de sociale structuur in de gemeente; wat mede ten goede komt aan het langer zelfstandig thuis wonen van inwoners die beroep doen op wonen en zorg.

Vanuit dit brede inhoudelijke perspectief - tegen een achtergrond van een groot aantal nog in ontwikkeling zijnde programma's en een eveneens groot aantal lopende interventies - is het van belang om goed oog te houden voor de reikwijdte van dit uitvoeringsprogramma. In het bijzonder ten opzichte van het diverse aantal andere programma's waar aan vraagstukken wordt gewerkt die aspecten van wonen en zorg bevatten. Niet alle ontwikkelingen en lopende interventies kunnen onder dit uitvoeringsprogramma worden geschaard.

Vanuit dit besef richt het uitvoeringprogramma zich, in navolging op de woonzorgvisie, in beginsel op een betrekkelijk overzichtelijk maar gelijktijdig ambitieus aantal *nieuwe* opgaven op het domein van wonen en zorg. De nauwe samenwerking tussen wonen, welzijn en zorg is daarbij een belangrijke voorwaarde voor succes.

Op basis van het bovengenoemde richten we ons specifiek op de vergrijzing in combinatie met het gegeven dat inwoners langer thuis blijven wonen, waar nodig met (intensieve) zorg. En op de toenemende uitstroom uit intramurale voorzieningen waar zorg wordt geboden, zoals de uitstroom van jongeren uit jeugdhulp met verblijf of de beweging 'van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis' alsmede de impact van deze ontwikkelingen op de sociale structuur in wijken en dorpen. Deze uitdagingen vragen voor inwoners om adequate oplossingen, waarbij voldoende en passende woonruimte in een passende woonomgeving centraal staat.

En juist dat staat onder toenemende druk, met een krappe woningmarkt (waaronder de sociale huurmarkt) en een groeiende populatie woningzoekenden.

Het is dan ook van belang dat de partijen die bij deze vraagstukken betrokken zijn de handen ineenslaan om hier zoveel mogelijk integrale oplossingen voor te vinden. En dat binnen een inclusieve gemeente, met diverse en gemengde wijken en dorpen die schoon, veilig en leefbaar zijn. Nu en in de toekomst.

Met de vastgestelde visie hebben we dan ook de ambitie om de wijze waarop wonen, welzijn en zorg binnen het bovenstaande kader op elkaar zijn ingespeeld toekomstbestendig te maken. Het gaat immers om domeinen die voor inwoners onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Dat doen we met behulp van een uitvoeringsprogramma. Een programma voor de periode 2023-2030, dat ambitieus en toekomstgericht is, maar ook realistisch en uitvoerbaar. En minstens zo belangrijk, dat doen we samen. Gemeente, Zorgkantoor, woningcorporaties, private partijen en zorgaanbieders. Alle partijen vanuit hun eigen verantwoordelijkheid, rol en positie, maar wel in verhouding tot elkaar. En in nauwe samenwerking, gericht op dezelfde ambities en resultaten.

Gelet op het grote aantal (maatschappelijke) ontwikkelingen op het domein van wonen en zorg wordt dit uitvoeringsprogramma doorlopend in lijn gebracht met deze ontwikkelingen. Dit doen we tenminste op tweejaarlijkse basis en zoveel vaker als nodig. Vanuit dit gegeven richt deze eerste versie

van het uitvoeringsprogramma zich in eerste instantie op de periode van juni 2023 - juni 2025. Als gevolg van actualisatie worden doorlopend nieuwe resultaten en activiteiten toegevoegd, maar ook afgedaan als zijnde gerealiseerd. De tweede versie, die voortbouwt op dit programma, verschijnt in 2025.

Het uitvoeringsprogramma bouwt voort op de drie thema's die in de visie centraal staan:

1. Voldoende, aantrekkelijk en divers aanbod aan woningen in gemengde woonwijken
2. Sociale basis, (informele) ondersteuning en zorg aan huis
3. Samenwerking met ketenpartners en communicatie met inwoners

Per thema geven we, op hoofdlijnen, aan welke inzet we hier nu al op plegen. In aanvulling daarop omvat elk thema nog een aantal opgaven, veelal reeds aangehaald in de woonzorgvisie, dat in dit uitvoeringsprogramma is uitgewerkt ofwel elders, vanuit andere programma's, wordt opgepakt. Per opgave is aangegeven (1.) welke (tussen)resultaten we beogen te realiseren, (2.) welke activiteiten in dat kader worden ingezet, (3.) welke partijen daarbij betrokken zijn en (4.) in welk tijdbestek de realisatie van de tussenresultaten beoogd is.

De in dit document beschreven resultaten en activiteiten zijn niet één op één te vertalen naar vereiste financiering. Daarvoor is nog verdere concretisering en adressering noodzakelijk. De komende periode geven we daar nader invulling aan.

1.2 Leeswijzer

De opgaven binnen de drie genoemde thema's zijn in een zo compact en overzichtelijk mogelijke vorm uitgewerkt in hoofdstuk drie. Daaraan voorafgaand wordt in het volgende hoofdstuk kernachtig stilgestaan bij de positie van de partijen die bij de verschillende opgaven betrokken zijn en wordt de organisatiestructuur ten behoeve van de sturing op het programma beschreven. In de bijlage wordt verder verduidelijkt wie de betrokken partijen zijn en welke rollen en verantwoordelijkheden zij – met betrekking tot de uitvoering van dit uitvoeringsprogramma – hebben. Deze uitwerking is nodig om bij de concretisering van de opgaven zo duidelijk mogelijk de verantwoordelijkheden aan de verschillende betrokkenen te adresseren.

1.3 Begrippenlijst

- **Doelgroepen:**
Ouderen (65+), mensen met een verstandelijke/ lichamelijke/ zintuigelijke beperking, mensen in Beschermd Wonen/ Forensische Zorg/ Maatschappelijke Opvang, en jongvolwassenen met problematiek die uitstromen uit de Jeugdzorg.
- **Gebieden (gebiedsgericht):**
Binnen de gemeente Groningen onderscheiden we zeven verschillende gebieden, die elk meerdere wijken en/ of dorpen omvatten. Te weten: Centrum, Haren, Oost, Oude Wijken, Ten Boer, West en Zuid.
- **Geclusterd wonen (voor ouderen):**
Een geschikte woning bestaande uit meerdere wooneenheden en met 'ontmoeten' in nabijheid.
- **Geclusterd begeleid wonen voor jongeren met een hulpvraag:**
Een doorstroomgerichte 'tussenvorm', zoals kamertrainingscentra of fasehuizen, waarbij jongeren (intensieve) begeleiding ontvangen, gericht op het versterken van de vijf pijlers van zelfstandigheid, en in fases toegroeien naar zelfstandigheid.
- **Kernteam Wonen en Zorg:**
Onderdeel van de organisatiestructuur van het uitvoeringsprogramma dat zich bezighoudt met bewaking en voortgang van activiteiten door de verschillende werkgroepen. Het kernteam legt verantwoording af aan de stuurgroep.
- **Levensloopbestendig:**
Het uitwerken van deze definitie is onderdeel van de resultaten die onder 3.1.3 staan geformuleerd.
- **Mantelzorgwoningen:**
Een mantelzorgwoning is een zelfstandige woning op het terrein van een eigen huis. De tweede woning kan bewoond worden door de mantelzorger of degene die zorg nodig heeft. Hierbij is sprake van een intensieve mantelzorgsituatie.
- **Pré-mantelzorgwoning:**
Een pré-mantelzorgwoning is hetzelfde als een mantelzorgwoning. Hier mag je echter al gaan wonen vóórdat er daadwerkelijk sprake is van een mantelzorgsituatie.
- **Sociale huurwoning:**
Een woning waarvan de huurprijs onder de huurtoeslaggrens ligt.
- **Woonleefconcepten:**
Een specifieke vorm van geclusterd wonen waarbij niet alleen wonen centraal staat, maar ook leven. In woonleefconcepten is ruimte voor ontmoeting en verbinding.

1.3.1 Afkortingen

- BW: Beschermd Wonen
- LG: Lichamelijk Gehandicapten
- MO: Maatschappelijke Opvang
- NWBA: Nationale Woon- en Bouwagenda
- VG: Verstandelijk Gehandicapten
- VVT: Verpleeg- en Verzorgingshuizen en Thuiszorg
- Wlz: Wet langdurige zorg
- Wmo: Wet maatschappelijke ondersteuning
- WRO: Wet Ruimtelijke Ordening
- ZG: Zintuigelijk Gehandicapten
- Zvw: Zorgverzekeringswet

Hoofdstuk 2: Het speelveld en organisatiestructuur

Bij dit uitvoeringsprogramma zijn verschillende partijen betrokken. Deze hebben ten aanzien van de opgaven in dit uitvoeringsprogramma verschillende verantwoordelijkheden en rollen. In paragraaf 2.1 is kernachtig weergegeven welke bijdragen de partijen vanuit hun eigen positie leveren. Deze werken door in de in hoofdstuk drie beschreven resultaten en activiteiten. De rollen en verantwoordelijkheden van de betrokken partijen zijn nader uitgewerkt in de bijlage 'het speelveld'.

2.1 Betrokken partijen

Gemeente Groningen

- Regie op de voortgang van de uitvoering van het uitvoeringsprogramma wonen, samenleving en zorg;
- Regie op de samenwerking in en uitvoering van maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp (18-/18+) en de bevordering van de sociale samenhang;
- Regie op de ruimtelijke ordening door richting te geven aan transformatie- en nieuwbouwontwikkelingen ten behoeve van wonen en zorg.

Zorgkantoor

- Zorg dragen voor voldoende, kwalitatief goede en doelmatige zorg;
- Het bieden van een compleet beeld van huidige en benodigde capaciteit Wlz-zorg;
- Samenwerken met zorgpartners om te komen tot een toekomstbestendige inrichting van zorg en ondersteuning.

Zorgaanbieders

- Uitvoeren van de zorgverlening/opvang van doelgroepen;
- Voorbereiden van cliënten op zelfstandig wonen en helpen bij het vinden van een zelfstandige woning;
- Adviseren in de planvorming om passende woonruimten te creëren die aansluiten op de behoeften en beperkingen van de verschillende doelgroepen;
- Opzetten en aanbieden van zorgdiensten in (geclusterde) woonvormen waar zwaardere vormen van zorg kunnen worden geleverd.

Woningcorporaties

- Bouwen, verhuren en onderhouden van betaalbare woningen, alsook maatschappelijk onroerend goed en het beheer daarvan;
- Realisatie van geclusterde en gemengde woonvormen ten behoeve van de invulling van de woonzorgopgave;
- Zorg dragen voor de leefbaarheid in wijken en dorpen ten behoeve van de invulling van de woonzorgopgave;

Particuliere projectontwikkelaars

- Zorgen voor diversiteit in het woon(zorg)-aanbod, met name in het midden en hoge segment.

2.2 Organisatiestructuur

Ten behoeve van de realisatie van de in het programma benoemde doelen is een organisatiestructuur ingericht, bestaande uit een stuurgroep, kerngroep en diverse werkgroepen. Daarbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

1. We werken in gezamenlijkheid, ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid, aan de huisvestingsopgave voor de in het uitvoeringsprogramma benoemde doelgroepen.
2. De gemeente Groningen behoudt tot tenminste juli 2025 de regierol in de zin dat zij partijen aan elkaar verbindt, de totale opgave in beeld houdt en inzet op samenwerking tussen betrokken partijen.
3. Met de organisatiestructuur wordt inzichtelijk welke acties worden uitgevoerd en welke doelstellingen worden bereikt. De stuurgroep krijgt daarmee het instrumentarium in handen om bij te sturen waar nodig.
4. Om de beoogde doelstellingen te behalen, is de organisatiestructuur eenvoudig, flexibel en slagvaardig. Daarbij sluiten we waar mogelijk zo veel mogelijk aan bij bestaande overlegstructuren.
5. Het kernteam en de afzonderlijke werkgroepen worden bemenst door afgevaardigden met de vereiste expertise vanuit diverse betrokken organisaties.

De organisatiestructuur bestaat uit een stuurgroep, een kerngroep en diverse werkgroepen. Deze drie groepen hebben de volgende kerntaken:

- **Stuurgroep:**
De stuurgroep ziet toe op bewaking van de voortgang van het uitvoeringsprogramma, geeft richting aan het programma, stemt af met de achterban en draagt bij aan het creëren van een gevoel van betrokkenheid bij overige belanghebbenden. De stuurgroep zorgt voor commitment bij de betrokken partijen. De stuurgroep is verantwoordelijk voor het vaststellen van de doelstellingen en prioriteiten van het programma.
- **Kerngroep:**
De kerngroep is verantwoordelijk voor de dagelijkse uitvoering van het programma. Zij is verantwoordelijk voor het uitzetten van acties richting de verschillende werkgroepen en bewaakt de voortgang van de uitvoering van acties. De kerngroep bereidt de agenda voor de stuurgroep voor, adviseert de stuurgroep en legt verantwoording over de voortgang van de projecten af aan de stuurgroep.
- **Werkgroepen:**
De werkgroepen zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de (geprioriteerde) acties in het uitvoeringsprogramma. Zij leggen verantwoording af aan de kerngroep via het in de werkgroep participerende kerngroeplid. De werkgroepen zijn verantwoordelijk voor het realiseren van eventuele besluitvorming met betrekking tot de uitgewerkte acties, al dan niet via bestaande overlegstructuren.

Op alle drie niveaus is sprake van een afvaardiging vanuit de diverse betrokken organisaties. Dit zijn het Zorgkantoor, zorgaanbieders (VVT, BW/MO en VG), woningcorporaties en gemeente Groningen.

Schematisch ziet de structuur er daarmee als volgt uit.

Hoofdstuk 3:

Uitvoeringsagenda

Thema 1: Divers, aantrekkelijk en passend woningaanbod in gemengde woonwijken

'We zetten in op voldoende, aantrekkelijk en divers woonaanbod voor verschillende doelgroepen en levensfasen, verspreid over de buurten van de gemeente. We kijken daarbij naar mogelijkheden in nieuwbouw én in de bestaande voorraad.'

3.1.1 Ambities visie wonen, samenleving en zorg

- 1 Meer gemengde bevolkingsopbouw van buurten.
- 2 Nieuwe geclusterde woonconcepten toevoegen in diverse prijsklassen met flexibele bouw en inzetbaarheid.
- 3 Maatwerkopties voor mensen die om specifiek woonaanbod vragen.
- 4 Goede en periodieke monitoring van de huisvestingsvraag en het huisvestingsaanbod, in samenwerking met ketenpartners.

3.1.2 Wat doen we al?

Om de beweging van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis te kunnen maken, of ouderen langer zelfstandig thuis te kunnen laten wonen, is het van belang om de samenleving hiervoor adequaat te faciliteren. Wat geschikte woonvormen (kunnen) zijn voor de verschillende doelgroepen is reeds verkend in de woonzorganalyse en wordt in de praktijk nader onderzocht en uitgewerkt.

Het gemêleerde karakter van de doelgroepen vraagt om een veelzijdig aanbod. Voor de doelgroep ouderen is bijvoorbeeld een uitbreiding van geclusterd woningaanbod en/of transformatie naar levensloopbestendig wonen gewenst. Daartoe zijn intussen verschillende initiatieven ondernomen. Onder andere in Paddepoel, waar een drietal woonflats nabij het winkelcentrum uitvoerig is verbeterd. Maar ook in Oost, waar de huisvestingsopgave voor ouderen groot is, wordt veel ondernomen. In Lewenborg wordt een groot aantal geclusterde ouderenwoningen verbeterd en in Meerstad is een bewonersinitiatief voor een coöperatieve woonvorm. Een dergelijk initiatief kennen we inmiddels als het Ebbingehof, gelegen in het Centrum: een kleinschalige woongemeenschap voor en door vijftigplussers.

Bij de uitstromers uit Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang en jeugdhulp met verblijf spelen andere vraagstukken waar het wonen met zorg betreft. Met het convenant 'Huisvesting (ex)cliënten Beschermd Wonen en Opvang' wordt op deze vraagstukken ingespeeld. Met het convenant zijn de gemeente, woningcorporaties en betrokken zorgaanbieders een inspanningsverplichting aangegaan om de uitstroom uit Beschermd Wonen en de Opvang zoveel mogelijk te bevorderen. Deze groepen uitstromers doen veelal een beroep op het aanbod van goedkopere sociale huurwoningen. In de gemeentelijke Woonvisie 'Een thuis voor iedereen' is belegd dat het realiseren van voldoende betaalbare (huur)woningen prioriteit heeft. Daarbij wordt gebiedsgericht bekeken

of er, en zo ja hoeveel, sociale huurwoningen dienen te worden bijgevoegd. Deze richtlijn geeft daarmee niet alleen invulling aan de huisvesting, maar ook aan de spreiding van doelgroepen. Op stedelijk niveau streeft de gemeente Groningen naar een aandeel van 30% sociale huurwoningen in het nieuwbouwprogramma.

De genoemde bevordering van uitstroom leidt tot een afbouw van Beschermd Wonen en een opbouw van zelfstandig of gespikkeld wonen in de wijk. Het is van belang dat betrokken partijen afspraken maken over hoe deze af- en opbouw er in de toekomst uit kan zien. De afbouw van Beschermd Wonen kan mede vormgegeven worden door de actielijnen uit Nationaal Actieplan Dakloosheid 'Eerst een Thuis'. Door deze actielijnen toe te passen wordt ook gewerkt aan het voorkomen van huisuitzettingen.

Vanuit het programma Wonen (gemeente Groningen, Stadsontwikkeling) wordt samen met de woningcorporaties ingezet op de realisatie van tenminste duizend flexwoningen. Deze flexwoningen worden als reguliere huurwoningen bovenop de geplande woningbouw toegevoegd. Kwalitatief hebben de flexwoningen wel een kleiner huuroppervlak dan de reguliere woningen. Hoewel deze woningen niet expliciet zijn bedoeld voor huisvesting van aandachtsgroepen zal zeker een deel van de flexwoningen aan deze groep worden toegewezen. De flexwoningen staan 10 tot 15 jaar op een bepaalde locatie en worden daarna verplaatst naar een volgende plek.

Verder hebben de gemeente en woningcorporaties met betrekking tot woonruimteverdeling en woonurgentie beleid ontwikkeld en vertaald in concrete afspraken die op dagelijkse basis worden toegepast. Deze afspraken worden in periodieke afstemming tussen de gemeente en woningcorporaties bewaakt en waar nodig herijkt.

3.1.3 Welke aanvullende stappen zetten we in de periode juni 2023 - juni 2025

Voor wat betreft de eerstgenoemde ambitie wil Groningen een ongedeelde gemeente zijn waar iedereen een plek kan vinden. Daarom wordt met het programma Wonen ingezet op gemêleerde wijken en dorpen die een afspiegeling zijn van de inwoners. Er wordt gewerkt aan voldoende betaalbare woningen; van sociale- en middenhuur tot betaalbare koop, verspreid over de wijken en dorpen. Ook op de grote ontwikkellocaties zoals Meerstad en Suikerzijde wordt hier naar gestreefd.

Daarnaast focussen we op een groeiende groep kwetsbare inwoners en hun woon(zorg) behoefte in combinatie met passende zorg en in een aantrekkelijke leefomgeving. Het bieden van maatwerk aan inwoners die een specifiek woningaanbod nodig hebben maakt hier onderdeel vanuit (ambitie drie). Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de ontwikkelingen in het kader van Skaeve Huse.

Ambitie	Eindresultaat 2030	Tussenresultaat (Fase 1 2023-2025)	Activiteiten	Betrokkenen	Tijdpad
2	De voorraad (geclusterde) woningen voor ouderen staat in verhouding tot de (geprognosticeerde) vraag, door het toevoegen van nieuwe geclusterde woningen of aanpassingen in de bestaande woning voorraad.	<p>A In alle relevante projecten met betrekking tot nieuwbouw en wijkvernieuwing zijn concrete afspraken gemaakt over de (ver) bouw van geclusterde woningen voor ouderen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Het ontwikkelen en toepassen van een afwegingskader als objectief en integraal instrument, dat richting geeft aan de beoordeling van initiatieven op het gebied van wonen en zorg voor ouderen en dat proactief initiatieven stimuleert. Het ontwikkelen van een implementatietraject voor verankering in relevante werkprocessen. 	<ul style="list-style-type: none"> Corporaties Gemeente Private partijen Zorgaanbieders 	<p>A Q4 2023</p>
		<p>A Een door de gemeente en corporaties vastgestelde definitie van 'levensloopbestendige woningen'.</p> <p>A Een overzicht van 'levensloopbestendige woningen' in Lewenborg en Beijum.</p> <p>B Inzicht in de mogelijkheden tot uitbreiding van de pilot naar andere gebieden binnen de gemeente Groningen.</p> <p>B Inzicht in de kosten die nodig zijn om bestaand vastgoed 'levensloop geschikt' te maken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Het uitvoering geven aan een pilot 'levensloopbestendigheid' in Lewenborg en Beijum. Inzichtelijk maken van de uitbreidingsbehoefte en -mogelijkheden van levensloopbestendige woningen in Lewenborg en Beijum. Mogelijke uitrol over de rest van de gemeente bepalen. 	<ul style="list-style-type: none"> Corporaties Gemeente 	<p>A Q4 2023</p> <p>B Q2 2024</p>
3	Er zijn – in verhouding tot de behoefte van inwoners – voldoende kleinschalige vormen van geclusterd wonen, als overgang van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis.	<p>A Plan van aanpak m.b.t. kansen en knelpunten voor de realisatie van benodigde tussenvormen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Inventariseren welke tussenvorm(en) van wonen nodig zijn om de beweging naar Beschermd Thuis te realiseren en welke knelpunten zich hierbij voordoen. Het op basis van deze inventarisatie maken van een plan van aanpak. 	<ul style="list-style-type: none"> Corporaties Gemeente Zorgaanbieders (BW/MO) 	<p>A Q2 2024</p>

Ambitie	Eindresultaat 2030	Tussenresultaat (Fase 1 2023-2025)	Activiteiten	Betrokkenen	Tijdpad
3	Er zijn voldoende mantelzorgwoningen gerealiseerd, afgestemd op de behoefte van de inwoner.	<p>A Inzicht in de behoefte aan (pre)mantelzorgwoningen;</p> <p>B Beleidskeuzes ten aanzien van (pre)mantelzorgwoningen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> De uitkomsten van het onderzoek naar (pre) mantelzorgwoningen worden vertaald naar mogelijke vervolgacties en eventuele (beleids-)keuzes. 	<ul style="list-style-type: none"> Gemeente 	<p>A Q4 2023</p> <p>B Q4 2023</p>
4	Structurele monitoring van het (gerealiseerde) aanbod en periodieke monitoring van de huisvestingsopgave.	<p>A Er is een monitor die ontwikkelingen in (woning) aanbod inzichtelijk maakt en gedurende de looptijd van het uitvoeringsprogramma toetst aan de verwachte vraagontwikkeling vanuit de verschillende doelgroepen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Bij het uitvoeringsprogramma betrokken partijen stemmen, op basis van hun betrokkenheid, af wat en op welke manier er wordt gemonitord. Er is gedefinieerd welke informatie inzichtelijk moet zijn, wat de urgentie daarvan is en welke indicatoren dienen te worden ontsloten. Bovenstaande partijen zien toe op de organisatie van een duurzame gegevensstroom zodat gegevens periodiek ververs kunnen worden. Ontwikkelen van een monitoringsdashboard en deze beschikbaar stellen voor de bij de uitvoering betrokken professionals. 	<ul style="list-style-type: none"> Corporaties Gemeente Zorgkantoor 	<p>A Q2 2024</p>

3.1.4 Ambities visie wonen, samenleving en zorg

- 5 Transformeren van woonzorginstellingen naar (multifunctionele) woonleefconcepten in de buurt.
- 6 Meer beschikbare (rolstoel)geschikte woningen in elke buurt.
- 7 Werken aan een meer toegankelijke woonomgeving.

3.1.5 Wat doen we al?

Ten aanzien van de vijfde ambitie vraagt de beweging naar langer zelfstandig thuis wonen om een aangepast woningaanbod waarin het mogelijk is dat inwoners daadwerkelijk zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen en, waar nodig, zorg aan huis kunnen ontvangen. Woningcorporaties vergroten hun voorraad geschikte nultredenwoningen om dit mogelijk te maken; zowel middels nieuwbouw als aanpassingen in de bestaande voorraad. Daarbij is samen met de gemeente aandacht voor de toegankelijkheid van de woonomgeving, de bereikbaarheid van voorzieningen en ontmoetingsplekken. In de prestatieafspraken wordt het aantal nultredenwoningen gemonitord.

Ook op het terrein van rolstoelgeschikte woningen (ambitie zes) vindt nauwe samenwerking plaats tussen de woningcorporaties en gemeente, alsook de WIJ-teams. Daarbij is aandacht voor het creëren van voldoende volume aan rolstoelgeschikte woningen, relatief snelle beschikbaarheid ervan en voldoende spreiding over de gemeente. De betrokken partijen zijn tevreden over de wijze waarop in dit kader wordt samengewerkt.

De realisatie van nieuwe, geschikte woningen vloeit voort uit het streven om woonvormen zoveel mogelijk geschikt te maken voor iedereen, ongeacht leeftijd. Met 'generatieloze' woningen, waar zowel jong als oud wil wonen, en woonvormen die gericht zijn op het borgen van sociale cohesie wordt gemengde bewoning gestimuleerd, wat bijdraagt aan de woon- en leefkwaliteit. Om nieuwe ontwikkelingen en interessante initiatieven ten aanzien van dit soort woonvormen te verkennen en om deze te versnellen en te concretiseren heeft onder meer de manifestatie 'Bouw Anders' plaatsgevonden. Deze gaf navolging aan de gemeentelijke Woonvisie om een aantrekkelijke en toegankelijke woonomgeving vorm te geven, en sluit daarmee aan op de Mobiliteitsvisie 'Groningen goed op weg' en de ontwerpleidraad Leefkwaliteit Openbare Ruimte waarin dit streven eveneens is belegd.

3.1.6 Welke aanvullende stappen zetten we in de periode juni 2023 - juni 2025

Waar het de zevende genoemde ambitie betreft, die betrekking heeft op het werken aan een meer toegankelijke woonomgeving, wordt onder andere door verschillende partijen samengewerkt aan het creëren van mogelijkheden tot gedeeld gebruik en stalling van scootmobielen. Momenteel vindt in dat kader in de wijk Paddepoel een pilot plaats in

de Castor- Pollux- en Morgensterflat waarbij de opgedane ervaringen mogelijk breder in de gemeente kunnen worden toegepast.

Aanvullend worden de 'tien vuistregels', die gehanteerd worden bij de beoordeling van bouwaanvragen, aangevuld met uitgangspunten ten aanzien van wonen en zorg en meer in het bijzonder toegankelijkheid.

Ambitie	Eindresultaat 2030	Tussenresultaat (Fase 1 2023-2025)	Activiteiten	Betrokkenen	Tijdpad
5	Bestaande appartementen zijn op basis van behoefte en realiseerbaarheid getransformeerd naar geclusterde woningen voor ouderen (mogelijk in combinatie met andere doelgroepen) met een brede functie voor de wijk of met gebruikmaking van voorzieningen in de wijk.	<p>A Het realiseren van een woonleefconcept in Groningen Zuid die ter inspiratie kan dienen voor vervolginitiatieven.</p> <p>B Inzicht in de locaties waar gemeentebreed soortgelijke concepten kunnen worden ontwikkeld.</p> <p>C Waar van belang zijn vervolgplannen ontwikkeld.</p>	<ul style="list-style-type: none"> In Groningen Zuid werken een corporatie, zorgaanbieder en gemeente samen aan de mogelijke realisatie van een woonleefconcept. Gebiedsgericht (start met de gebieden Oost en Centrum / Oude wijken) wordt inzichtelijk gemaakt hoe de sociale- en zorginfrastructuur is opgebouwd, inclusief het corporatief bezit. In het bestuurlijk overleg tussen betrokken partijen (VVT-bijeenkomst met corporaties, Zorgkantoor, gemeente en zorgaanbieders) bespreken hoe bovenstaande zich verhoudt tot de huisvestingsopgave en welke kansen met betrekking tot wonen en zorg zich voordoen. Deze kansen waar van belang vertalen in vervolgplannen. 	<ul style="list-style-type: none"> Corporaties Gemeente Zorgaanbieders 	<p>A 2023 - 2025</p> <p>B Q4 2024</p> <p>C Q4 2024</p>

Hoofdstuk 3:

Uitvoeringsagenda

Thema 2: Sociale basis, (informele) ondersteuning en zorg aan huis.

'We helpen inwoners om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen zijn en zelfstandig te kunnen blijven wonen, met behulp van hun sociale netwerk en waar nodig met zorg en/of begeleiding op maat. De inwoners van de gemeente Groningen wonen in een omgeving waar men naar elkaar omkijkt (cohesie), die toegankelijke voorzieningen biedt en waar men zich veilig voelt.'

3.2.1 Ambities visie wonen, samenleving en zorg

- 8 Verhoogde inzet op de versterking van de sociale basis met een gebiedsgerichte aanpak.
- 9 In stand houden van actieve participatie in de buurt.
- 10 Stimuleren van ontmoeting in buurtcentra en de openbare ruimte.

3.2.2 Wat doen we al?

Om inwoners zo lang mogelijk in hun eigen woning en woonomgeving te laten wonen is een stevige sociale basis belangrijk.

In 2023 heeft de gemeente, na gesprekken met inwoners en organisaties in wijken en dorpen, een nieuwe visie op de sociale basis vastgesteld. De sociale basis definieert de gemeente als de contacten tussen mensen, netwerken en organisaties in de samenleving. Samen dragen deze contacten bij aan sociale, leefbare wijken en dorpen.

De gemeente faciliteert dit via:

- Het sociaal werk;
- De ondersteuning van vrijwilligers(organisaties);
- De financiering van sociaal culturele accommodaties;
- De subsidiering van en samenwerking met bewoners- en ouderenorganisaties;

- De ondersteuning van bewonersinitiatieven;
- De subsidiering van de aanpak eenzaamheid;
- Mantelzorgondersteuning en -waardering.

Daarnaast dragen meerdere beleidsdomeinen als sport, cultuur, armoede en diversiteit bij aan een stevige sociale basis.

Rekening houdend met de groeiende groep ouderen heeft de gemeente in december 2021 de notitie 'Ouderen in Groningen' vastgesteld. De notitie gaat vooral in op vitaliteit, ertoe doen en (informele) zorg en ondersteuning en wordt verder uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma Ouder en Wijzer 2023-2026.

3.2.3 Welke aanvullende stappen zetten we in de periode juni 2023 - juni 2025

Ten aanzien van de achtste en negende ambitie, met betrekking tot het versterken van de sociale basis en het in stand houden van actieve participatie in de buurt, zet de gemeente erop in dat zij doorlopend geïnformeerd is over wat er speelt in de wijken en dorpen, onder meer door gesprekken met wijk- en dorpsorganisaties. Daarbij worden woonzorgvraagstukken die in de verschillende gebieden opkomen geadresseerd en zo

nodig gefaciliteerd. Overige interventies in dat licht worden nader vormgegeven binnen het programma 'sociale basis' (gemeente Groningen, Directie Maatschappelijke Ontwikkeling) en vallen daarmee buiten de scope van dit uitvoeringsprogramma. Ten behoeve daarvan vindt regelmatig afstemming plaats tussen het uitvoeringsprogramma wonen, samenleving en zorg en het programma 'sociale basis'.

Ambitie	Eindresultaat 2030	Tussenresultaat (Fase 1 2023-2025)	Activiteiten	Betrokkenen	Tijdpad
8	Inwoners zijn – o.a. via de bewonersorganisaties – betrokken bij de woonzorgopgaven in hun gebied en kunnen erop rekenen dat hun input wordt meegewogen bij in te zetten ontwikkelingen.	<p>A Het thema 'wonen met zorg' maakt onderdeel uit van de gespreksagenda's van bewonersorganisaties die binnen de gemeente Groningen op gebiedsniveau – in verschillende vormen en samenstellingen – beslag krijgen.</p> <p>B Relevante opbrengsten uit de gesprekken van de bewonersorganisaties zijn op de juiste plek (al dan niet aan het uitvoeringsprogramma) geadresseerd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Met de verschillende bewonersorganisaties contact organiseren. In afstemming met de bewonersorganisaties het thema 'wonen met zorg' op de verschillende bewonersagenda's plaatsen. De input uit de gesprekken van de bewonersorganisaties betrekken bij de ontwikkeling van het uitvoeringsprogramma. 	<ul style="list-style-type: none"> Gemeente En afhankelijk van het vraagstuk mogelijk andere partijen 	<p>A Q4 2024</p> <p>B Q4 2024</p>
10	Ouderen woonachtig in geclusterde woonvoorzieningen zijn in de gelegenheid om overige wijkbewoners te ontmoeten.	<p>A Nieuwe ontmoetingsruimten in of nabij (nieuwe) geclusterde woonconcepten.</p> <p>B Verbreding van het gebruik van voorzieningen, horend bij woonzorginstellingen/ geclusterde woningen voor ouderen, door overige wijkbewoners.</p> <p>C Samenwerking van woonzorginstellingen met voorzieningen in het gebied.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Er wordt ingezet op de ontwikkeling van nieuwe ontmoetingsruimten bij woonvormen. Bij de ontwikkeling van woonzorginstellingen gebiedsgericht beoordelen welke verbinding gelegd kan worden met het gebied door toevoeging of verbreding van voorzieningen. Stimuleren/faciliteren van de verbinding tussen de geclusterde woonvormen voor ouderen en de sociale basis in de wijken en dorpen, aanvullend op en aansluitend bij de acties in het uitvoeringsprogramma Ouder en Wijzer 2023-2026 (dat zich richt op de doelgroep ouderen) rond dit thema. 	<ul style="list-style-type: none"> Gemeente 	<p>A B C 2023 - 2025</p>

3.2.4 Ambities visie wonen, samenleving en zorg

- 11 Inzet op preventie voortzetten.
- 12 Effectief en efficiënt organiseren van ondersteuning en zorg.
- 13 Stimuleren van integratie in de wijk door betere ketensamenwerking.

3.2.5 Wat doen we al?

De organisatie en financiering van de zorg en ondersteuning is belegd bij de gemeente (vanuit de Wmo en de Jeugdwet), de zorgverzekeraars (vanuit de Zvw) en het Zorgkantoor (vanuit de Wlz).

Met het oog op een houdbaar zorgstelsel werken gemeenten, ziekenhuizen, kennisinstellingen, zorgverzekeraar en GGD samen binnen het Gezondheidsoverleg Groningen. Centraal staan daarbij de ambities van het Gezond en Actief Leven Akkoord en Integraal Zorg Akkoord. Actielijnen waaraan wordt gewerkt zijn:

- Meer doen met beschikbare middelen;
- Meer preventie, welzijn en samenleving;
- Data gebaseerd werken en monitoren;
- Professionals van de toekomst.

Daarnaast is de ketensamenwerking opgezet tussen gemeente, woningcorporaties en zorgaanbieders bij de uitstroom uit Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang. Onderdeel van deze samenwerking is het inventariseren van knelpunten die de uitstroom bemoeilijken. De 'Uitstroomtafel Beschermd Wonen' die hieruit is voortgekomen, levert informatie op waarmee beleidsaanpassingen of verbetervoorstellen kunnen worden gemaakt die zaken als huisvesting en (ambulante) ondersteuning, en daarmee de uitstroom, ten goede komen.

3.2.6 Welke aanvullende stappen zetten we in de periode juni 2023 - juni 2025

Ten aanzien van de elfde ambitie, met betrekking tot het voortzetten van de inzet op het gebied van preventie, wordt een groot aantal activiteiten uitgevoerd. Activiteiten die in de volle breedte van het sociaal domein vorm krijgen. Veel daarvan landen binnen het programma 'sociale basis'. Zo wordt er vanuit dit programma bijvoorbeeld gewerkt aan het opstellen van nieuw beleid met betrekking tot mantelzorg en vrijwilligerswerk. Beleid, dat uiteindelijk van invloed is op het zo lang mogelijk zelfstandig thuis wonen van inwoners.

Met betrekking tot ambitie dertien waarbij integratie in de wijk wordt beoogd, is het

spreiden van kwetsbare groepen over de wijken/dorpen van groot belang. Dit, om onder meer te voorkomen dat de verhouding tussen vragers en dragers in de verschillende delen van de gemeente uit balans raakt en sommige wijken een te zware belasting ondervinden door een clustering van kwetsbare inwoners. Het is dan ook van belang om inzichtelijk te maken in welke gebieden de draaglast (potentieel) het hoogst is om hier vervolgens een zo integraal mogelijk plan op te ontwikkelen. De ontwikkeling van dit plan vindt plaats binnen het gemeentelijk domein Zorg en Veiligheid, in afstemming met het programma wonen, samenleving en zorg.

Ambitie	Eindresultaat 2030	Tussenresultaat (Fase 1 2023-2025)	Activiteiten	Betrokkenen	Tijdpad
12	Voldoende dekkend (intensief) zorgaanbod voor de groeiende groep ouderen in alle wijken en dorpen.	<p>A Duidelijkheid over wat voor een dekkend (intensief) zorgaanbod nodig is en welke partij welke rol daarin heeft.</p> <p>B Zicht op vraagstukken en/of knelpunten daarbij.</p> <p>C Gezamenlijke afspraken voor de aanpak ervan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Structureel overleg tussen corporaties, zorgaanbieders (VVT), de gemeente en het Zorgkantoor over de woonzorgopgave en dekking van het zorgaanbod gemeentebreed. • Afspraken maken over de vervolgstappen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Corporaties • Gemeente • Zorgaanbieders (VVT) • Zorgkantoor 	<p>A B C 2023 - 2025</p>
12	Afspraken over een samenwerkingsvorm, kosten en/of ontwikkeling van een nieuw systeem voor toegang tot woonzorgcomplexen.	<p>A Plan van aanpak voor de oplossing van het vraagstuk betreffende de (te grote hoeveelheid) sleutelkastjes voor zorgaanbieders bij de centrale toegang van wooncomplexen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Betrokken partijen samenbrengen. • Opstellen van een plan van aanpak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Corporaties • Gemeente • Zorgaanbieders • Zorgverzekeraar 	<p>A Q4 2023</p>
13	Inwoners die woonoverlast ervaren worden gehoord en kunnen rekenen op adequate inzet gericht op het doen afnemen en bij voorkeur verdwijnen van deze overlast.	<p>A Het is voor inwoners die woonoverlast ervaren duidelijk waar zij in dat kader signalen kunnen afgeven c.q. melding kunnen doen.</p> <p>B Inwoners die signalen afgeven over c.q. melding doen van woonoverlast zijn geïnformeerd over de opvolging van hun signaal/melding.</p>	<p>Relevante partijen (gemeente, Meldpunt Zorg en Overlast, WIJ Groningen, corporaties, zorgaanbieders) maken afspraken over:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Waar signalen te beleggen; • Wie op welke signalen acteert; • Door wie melders over de opvolging worden geïnformeerd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Corporaties • Gemeente • Meldpunt Zorg en Overlast • WIJ Groningen • Zorgaanbieders 	<p>A Q3 2024</p> <p>B Q3 2024</p>

Hoofdstuk 3:

Uitvoeringsagenda

Thema 3: Samenwerking met ketenpartners en communicatie met inwoners.

'In gezamenlijkheid gaan we aan de slag met de opgaven en werken we aan gemengde woonwijken en samenlevingsopbouw. Dat doen we onder meer door oog te hebben en houden voor initiatieven vanuit inwoners en door hen te betrekken bij (onze) plannen.'

3.3.1 Ambities visie wonen, samenleving en zorg

- 14 Aanpak van de opgaven in structurele samenwerking met ketenpartners.
- 15 Betere en efficiëntere matching van woningen aan mensen met een bijzondere woonbehoefte, in stad en ommeland.
- 16 Kaders opstellen voor een nieuw regionaal woonlandschap voor Beschermd Wonen/ Maatschappelijke Opvang, begeleid wonen en jeugdhulp met verblijf.

3.3.2 Wat doen we al?

Dit uitvoeringsprogramma is een eerste proeve van de vernieuwde en domein overstijgende ketensamenwerking. Het vormt een bestendiging en intensivering van de samenwerking op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Door verschillende partijen is op diverse onderwerpen en niveaus namelijk al nadrukkelijk naar afstemming en medewerking gezocht – én gevonden. Concrete voorbeelden daarvan vinden bijvoorbeeld plaats in de wijkvernieuwingswijken. In Beijum, De Wijert, Selwerd, de Indische buurt en De Hoogte zijn inwoners, woningcorporaties, lokale (welzijns-)organisaties en de gemeente in gezamenlijkheid gekomen tot uitvoeringsplannen met als doel de leefbaarheid, participatie en het woningaanbod te verbeteren.

De woonzorgopgave is echter niet wijk- noch gemeente gebonden. En de samenwerkingsverbanden daarom evenmin. Ook op regionaal niveau weten veel ketenpartners elkaar te vinden. Ten aanzien

van de thema's wonen, welzijn en zorg vindt in verschillende samenstellingen en aan verscheidene overlegtafels in regionaal verband afstemming plaats. Die regionale samenwerking op het woonzorgdossier wordt bovendien verbreed en versterkt. Zo wordt er momenteel gewerkt aan het uitrollen van een centraal woonruimte verdeelsysteem over de provincie Groningen. Dat systeem wordt in de gemeente Groningen al enkele tijd gebruikt en beoogt het voorkomen van concentraties van mensen met een ondersteuningsbehoefte en het zoveel mogelijk huisvesten van mensen in een woonomgeving naar hun voorkeur. Hiermee wordt onder meer gewerkt aan het verbeteren van het matchen van woningen aan mensen met een ondersteuningsbehoefte die eisen stellen aan de woning (ambitie vijftien).

3.3.3 Welke aanvullende stappen zetten we in de periode juni 2023 - juni 2025

Ambitie	Eindresultaat 2030	Tussenresultaat (Fase 1 2023-2025)	Activiteiten	Betrokkenen	Tijdpad
16	Kaders voor een nieuw regionaal woonlandschap, in het bijzonder voor Beschermd Wonen/ Maatschappelijke Opvang, begeleid wonen en jeugdhulp met verblijf.	<p>A Inzicht in de mogelijkheid tot een evenwichtige regionale verdeling van woonvormen, doelgroepen en voorzieningen.</p> <p>B Weten wat voor bovenstaande nodig is en welke partij welke rol daarin heeft.</p> <p>C Regionale afspraken over de aanpak daarvan.</p>	<p>Participeren in de overlegstructuur onder de noemer van Koploperregio Groningen, waaraan alle Groninger gemeenten, de Provincie en corporaties in Groningen deelnemen. Deze is bedoeld om, in het kader van de NWBA-programma's 'Een thuis voor iedereen' en 'Wonen en zorg voor ouderen', de woon(zorg)opgave in provinciaal verband af te stemmen. In dat verband wordt gewerkt aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> Een provinciebreed data-onderzoek; Het opstellen van een provinciaal-geënte woonzorgvisie; Het opstellen van huisvestingsverordeningen en urgentieregelingen voor de toewijzing van woningen aan doelgroepen. 	<ul style="list-style-type: none"> Corporaties Gemeente Provincie Zorgaanbieders Zorgkantoor 	<p>A Q2 2024</p> <p>B Q4 2024</p> <p>C Q4 2024</p>
16	Eensluidend(e) beleid en regelgeving met betrekking tot huisvesting en urgentie op regionaal niveau.	<p>A De huisvestingsverordening, het woonruimte verdeelbeleid en de woonurgentieregeling zijn in lijn met de landelijke en regionale verordeningen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Participeren in de overlegstructuur onder de noemer van Koploperregio Groningen. De gemeente toetst in hoeverre de huidige verordening en regelingen in lijn zijn met de verplichte verordening o.b.v. het NWBA-programma 'Een thuis voor iedereen' en past deze zo nodig aan. 	<ul style="list-style-type: none"> Gemeente 	<p>A Q4 2024</p>

3.3.4 Ambities visie wonen, samenleving en zorg

- 17 Doorstroom vergroten door ouderen bewust te maken van keuzes en door obstakels voor verhuizing in beeld te brengen en zo mogelijk te verminderen of verhelpen.
- 18 Informatie over wonen, welzijn en zorg per buurt beschikbaar maken.

3.3.5 Wat doen we al?

Doorstroming is een belangrijke factor. Door levensloopbestendig te bouwen voor ouderen ontstaat de mogelijkheid voor veel verhuisbewegingen, wat de doorstroming bevordert. Daartoe is echter wel geboden dat er bij de ouderen een motivatie tot verhuisbeweging ontstaat. Uit onderzoek is gebleken dat juist deze groep met betrekking tot verhuizen veel belemmeringen ziet. In sommige gevallen zijn dit zorgen die relatief eenvoudig zijn weg te nemen. Bijvoorbeeld door de informatiepositie van ouderen te verbeteren. Dat gebeurt in de praktijk onder andere door de inzet van seniorenmakelaars, die ouderen informeert en met ze meedenkt over hun woonwensen en verhuismogelijkheden.

De communicatie gaat echter niet alleen over informeren. Participatie en zeggenschap van de inwoner moeten eveneens worden geborgd, zij het met duidelijke kaders omtrent wat wel en niet kan. Het Steunpunt Wooncoöperatie – een centraal aanspreekpunt dat inwoners niet alleen informeert, maar ook kan helpen met de ontwikkeling van een wooncoöperatie – is bijvoorbeeld een middel dat daartoe de mogelijkheid biedt. Dat geldt eveneens voor de Stem van Groningen: een website waar inwoners kunnen meedenken, meepraten en meebeslissen over wat er in hun wijk of dorp gebeurt.

3.3.6 Welke aanvullende stappen zetten we in de periode juni 2023 - juni 2025

Ten aanzien van beide bovenstaande ambities wordt er van Rijkswege gewerkt aan een instrumentarium dat kan worden gebruikt om de doorstroming van ouderen te stimuleren en faciliteren. Denk daarbij aan verschillende beleidsinstrumenten voor zowel de sociale als publieke sector, (landelijke) campagnes en financiële actieplannen; hoofdzakelijk gericht op informeren van ouderen. Voor deze aanreiking wordt gekeken hoe deze lokaal, in de gemeente Groningen, is in te passen.

Ambitie	Eindresultaat 2030	Tussenresultaat (Fase 1 2023-2025)	Activiteiten	Betrokkenen	Tijdpad
17	De doorstroming van ouderen van eengezinswoningen naar (geclusterde) ouderenwoningen is vergroot.	<p>A Inzicht in wat er aan instrumenten is en wat er mogelijk voor de toekomst nog moet gebeuren, om ouderen bewust te maken van de keuze(s) die ze hebben gericht op de bevordering van doorstroming.</p> <p>B Er is vastgesteld welke partijen hier welke rol in hebben.</p> <p>C Een gezamenlijk plan van aanpak voor de bevordering van doorstroming.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Organiseren van gesprekken tussen corporaties en de gemeente rondom de thema's bewustwording en doorstroming. • Op gebiedsniveau faciliteren van gesprekken met inwoners over langer zelfstandig thuis wonen, aanhakend bij de landelijke campagnes rond dit thema die vanuit het NWBA-programma 'Wonen en zorg voor ouderen' worden gelanceerd. • Op gebiedsniveau (toekomstige) bewoners betrekken bij mogelijke huisvestingsinitiatieven. • Ten aanzien van bovenstaande aansluiten bij de activiteiten omtrent ambitie 8. 	<ul style="list-style-type: none"> • Corporaties • Gemeente 	<p>A Q2 2024</p> <p>B Q2 2024</p> <p>C Q3 2024</p>
18	Inwoners zijn goed geïnformeerd over en weten de weg te vinden naar informatie over wonen, welzijn en zorg.	<p>A Informatie omtrent wonen, welzijn en zorg evenals middelen ten behoeve van het informeren daarover zijn (per gebied) gebundeld en inzichtelijk.</p> <p>B Ouderen zijn bewust van mogelijke keuzes voor verhuizing.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De gemeente gaat (via bewonersoverleggen) na of bestaande communicatiemiddelen en -initiatieven afdoende zijn uitgerust ten behoeve van de communicatie omtrent wonen, welzijn en zorg. • De gemeente ziet erop toe dat de nieuwe vormen van communicatie in dit kader waar mogelijk gebiedsgericht worden ingezet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bewoners organisaties • Corporaties • Gemeente • Zorgaanbieders 	<p>A Q1 2024</p> <p>B Q4 2024</p>

DE BEUKENHORST

BIJLAGE

Het speelveld

Onderstaand worden de hoofdrolspelers die bij het uitvoeringsprogramma betrokken zijn nader beschreven. Specifiek wordt ingegaan op de verantwoordelijkheden, rollen en posities van deze partijen, ten opzichte van de vraagstukken zoals naar voren gebracht in de woonzorgvisie en ten opzichte van elkaar. Duidelijkheid over deze aspecten is van belang met het oog op de verantwoordelijkheidstoedeling in de uitvoering.

Gemeente Groningen

Verantwoordelijkheden

Op het domein van zorg en ondersteuning heeft de gemeente een aantal wettelijke verantwoordelijkheden. Zo is de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo, waaronder Beschermd Wonen en de Jeugdwet. Beide wetten voorzien in ondersteuning in de thuissituatie en in intramurale ondersteuning (Beschermd Wonen, jeugdhulp met verblijf). Bij de Wmo gaat het bijvoorbeeld om woningaanpassingen, huishoudelijke hulp, begeleiding, dagbesteding en collectief vervoer. Inwoners die niet op eigen kracht zelfredzaam zijn, kunnen in dat kader bij de gemeente een beroep doen op ondersteuning. Vanuit de Wmo is de gemeente tevens verantwoordelijk voor het bevorderen van de sociale samenhang.

Ook planologisch heeft de gemeente wettelijke verantwoordelijkheden. Vanuit de WRO maakt de gemeente Structuurvisies en bestemmingsplannen. Met een bestemming

wordt voor ieder stuk grond aangegeven waarvoor het gebruikt mag worden; bijvoorbeeld wonen, kantoor of bedrijven. Er wordt gewerkt aan een nieuwe Omgevingswet, die de WRO vervangt. In aanloop hierheen heeft Groningen de Omgevingsvisie 'Levende Ruimte' opgesteld, om richting te geven aan de toekomstige ontwikkelingen in de gemeente. De Omgevingsvisie wordt uitgewerkt in omgevingsplannen (de nieuwe bestemmingsplannen). In de toekomst wordt op grond van het Omgevingsplan bepaald of en hoe een activiteit is toegestaan.

Daarnaast heeft de gemeente een beleidsmatige verantwoordelijkheid. Vanuit de Woningwet is het hebben van een Woonvisie verplicht. Verder wordt een visie op wonen en zorg (waarschijnlijk) verplicht (vanuit de nieuwe Wet Regie Volkshuisvesting).

Rol

De gemeente laat de Wmo en Jeugdwet uitvoeren door aanbieders van zorg en ondersteuning. Hiermee heeft de gemeente een contract-/subsidierelatie. Via de inkoop en het inhoudelijk beleid regisseert en faciliteert de gemeente waar het beide wetten betreft. Op het gebied van wonen heeft de gemeente vooral invloed op het vaststellen van bestemmingsplannen. Hiermee kan de gemeente sturen op de inrichting van het ruimtelijk domein. Aanvullend stelt de gemeenteraad de huisvestingsverordening vast. Met deze verordening wordt onder meer het woonruimte verdeelbeleid en het urgentiebeleid vastgelegd.

Dit beleid geeft de woningcorporaties de mogelijkheid om bepaalde groepen woningzoekenden/huurders een voorrangspostie te geven op de sociale woningmarkt, bijvoorbeeld vanwege een ondersteuningsbehoefte op het gebied van wonen en zorg. Deze verordeningen worden overigens, in mandaat, door de Groninger woningcorporaties uitgevoerd.

In het coalitieakkoord spreekt de gemeente ambities uit op de domeinen wonen en zorg. Zo wil de gemeente op ruimtelijke ordening regievoeren. De gemeente zet in op gemengde wijken met meer sociale huur, betaalbare koop en een leefbare openbare ruimte. Het uitgangspunt is ons streven naar een inclusieve samenleving.

Een ongedeelde gemeente waarin iedereen een plek kan vinden. Dit betekent dat ook mensen met een bepaalde zorgvraag zo zelfstandig mogelijk moeten kunnen wonen in de buurten en wijken waar ze dat willen. Verder vervult de gemeente een regierol op het gebied van zowel wonen (mede via het stelsel van prestatieafspraken) als wonen en zorg met inbegrip van de sociale basis.

Zorgkantoor

De rol, taken en verantwoordelijkheden van het Zorgkantoor zijn landelijk nog in ontwikkeling en worden in het vervolg van 2023 en 2024 uitgekristalliseerd.

Zorgaanbieders

Verantwoordelijkheden

Zorgaanbieders hebben kennis van de beperkingen van de doelgroep en schatten in welke voorzieningen passend zijn. Waar het wonen betreft zullen bij een ouderenwoning andere aanpassingen nodig zijn dan bij een woning bestemd voor mensen die uitstromen uit Beschermd Wonen of de Maatschappelijke Opvang. Zorgaanbieders worden gecontracteerd door het Zorgkantoor (Wlz), zorgverzekeraars (Zvw) of gemeente (Wmo, Jeugdwet) en zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren, binnen de geldende kwaliteitskaders, van de zorgverlening/opvang van de aan hen toegewezen cliënten.

Rol

Zorgaanbieders hebben de rol van uitvoerder van de zorg. Ook kunnen ze zorgdragen voor opvang. Zij hebben een aanbod aan zorgdiensten. Voor zover intramuraal is dit inclusief huisvesting en verblijf. Bij zelfstandig thuiswonenden blijft dit meestal beperkt tot het leveren van zorg en soms aanvullende diensten. Zorgaanbieders hebben een rol in het opzetten van zorgdiensten in (geclusterde) woonvormen waar zwaardere vormen van zorg kunnen worden geleverd. Zorgaanbieders hebben een adviserende rol in de planvorming om passende woonruimte te creëren die aansluit op behoeften en beperkingen van de verschillende doelgroepen.

Woningcorporaties

Verantwoordelijkheden

Woningcorporaties bouwen, verhuren en onderhouden woningen voor een betaalbare huurprijs en helpen mee met de realisatie van leefbare wijken. De wettelijke verantwoordelijkheden en regels zijn vastgelegd in de Woningwet. Het bouwen en verhuren van zorgvastgoed en wonen met zorg is een Dienst van Algemeen Economische Belang-activiteit en valt daarmee onder de kerntaken van een woningcorporaties. Bij de verhuur van zorgwoningen aan bewoners is een inkomenstoetsing vereist. Ook als die verhuur plaatsvindt via een zorgaanbieder. Woningcorporaties mogen bepaalde diensten aan bewoners leveren die met wonen te maken hebben, maar geen zorgdiensten, maaltijddiensten en medische diensten. Wel mogen in pandige zorgsteunpunten en ruimten in het gebouw aanwezig zijn, zoals bijvoorbeeld dagbesteding/ ontmoetingsruimte. Woningcorporaties mogen ook hospices of opvangtehuizen en gebouwen voor o.a. dag- en nachtopvang voor dak- en thuislozen, bouwen en beheren. Deze gebouwen en ruimten worden beschouwd als maatschappelijk onroerend goed. Tot slot stellen woningcorporaties op basis van de huisvestingsverordening samen met gemeenten en huurdersorganisaties het woonruimte verdeelbeleid en urgentiebeleid vast.

Rol

In de prestatieafspraken met gemeenten en huurdersorganisaties beschrijft elke woningcorporaties hoe een bijdrage te leveren aan de Woonvisie van de gemeente en welke volkshuisvestelijke rol zij hierin pakken. In het bod beschrijven woningcorporaties hoeveel woningen ze kunnen bouwen/transformeren en voor welke doelgroep of in welk huur/ woonsegment. Dit is gebaseerd op de eigen wensportefeuille van de woningcorporaties, maar ook afhankelijk van grondposities en

financiële mogelijkheden. Waar het gaat om het realiseren van intramuraal zorgvastgoed werken woningcorporaties tot op heden met name vraaggericht (reactief). Dit type vastgoed wordt niet enkel door de woningcorporaties ontwikkeld maar kan ook door de zorgaanbieders of particuliere beleggers worden gerealiseerd. De belangrijkste uitdaging bij het ontwikkelen van meer zorggeschikte woningen is de financierbaarheid. Woningcorporaties dragen naast de ontwikkeling van woningbouw ook bij aan leefbare wijken waar mensen prettig met elkaar samenleven.

Particuliere projectontwikkelaars

Verantwoordelijkheden

Private partijen hebben geen wettelijke verantwoordelijkheden ten aanzien van huur en koop, gericht op zorg. Wel zorgen zij voor diversiteit in het woonaanbod. Vooral sinds het afschaffen van het bouwregime en de introductie van de normatieve huisvestingscomponent in 2012 voorzien zij ook steeds vaker in aanbod waarbij wonen en zorg samenkomen. Daarbij leggen private partijen zich echter met name toe op het hogere segment en voorzien zij veelal in kleinschalige woonzorgvormen met grote nadruk op wonen, service en welzijn. Niettemin kunnen zij daarmee juist voorzien in een onderdeel van de woonzorgopgave die zich ten aanzien van geclusterde woonvormen in de particuliere huur- en koopsector voordoet.

Rol

Private partijen hebben een rol in het realiseren van een divers aanbod van passende woningen waar zorg geleverd kan worden. Daarmee kunnen zij een zeker vastgoedrisico wegnemen bij zorginstellingen. De wisselwerking tussen deze partijen krijgt vorm wanneer zorgaanbieders kunnen voorzien in de zorgcomponent, die in veel gevallen wordt gefinancierd vanuit de Wlz.

Globaal overzicht van partijen per gebied

Dit overzicht is gemaakt op basis van de gegevens afkomstig uit de Woonzorganalyse. Het is bedoeld om per gebied een globaal overzicht te geven van de aanwezige woningcorporaties en aanbieders die zorg in natura leveren, ten behoeve van het samen optrekken in de aanpak van de (gebieds-specifieke) woonzorgvraagstukken.

	Centrum	Haren	Oost	Oude Wijken
Gemeente/WIJ	<ul style="list-style-type: none"> Gemeentelijk gebiedsteam WIJ-team Centrum Schilderswijk 	<ul style="list-style-type: none"> Gemeentelijk gebiedsteam WIJ-team Haren 	<ul style="list-style-type: none"> Gemeentelijk gebiedsteam Wijkvernieuwing Beijum, Lewenborg WIJ-teams Beijum, Lewenborg 	<ul style="list-style-type: none"> Gemeentelijk gebiedsteam Wijkvernieuwing De Hoogte, Indische Buurt, Oosterparkwijk WIJ-teams Korrewegwijk, Oosterparkwijk
Corporaties	<ul style="list-style-type: none"> Lefier Nijestee Patrimonium 	<ul style="list-style-type: none"> Woonborg 	<ul style="list-style-type: none"> De Huismeesters Lefier Nijestee Patrimonium Wierden en Borgen Woonzorg 	<ul style="list-style-type: none"> De Huismeesters Lefier Nijestee Patrimonium Woonzorg
BW/MO	<ul style="list-style-type: none"> Cura XL Factor 5 Stee050 TSN Wender Zorg & Coaching NN 	<ul style="list-style-type: none"> De Questcoach BV Stichting Sprank Westerholm 	<ul style="list-style-type: none"> Chavah De Zijlen Elker GeWoon begeleiding La Hacienda BV Leger des Heils Lentis LIMOR Terwille TSN Xperanza NL BV Zorg & Coaching NN 	<ul style="list-style-type: none"> Cura XL Elker GeWoon begeleiding Leger des Heils Lentis Stee050 Wender Xperanza NL BV Zorg & Coaching NN
VVT/LG	<ul style="list-style-type: none"> NNCZ TSN ZINN 	<ul style="list-style-type: none"> NNCZ Westerholm ZINN 	<ul style="list-style-type: none"> TSN 	<ul style="list-style-type: none"> TSN ZINN NNCZ
VG/ZG	<ul style="list-style-type: none"> NNCZ Wender 	<ul style="list-style-type: none"> Cosis Koninklijke Visio 	<ul style="list-style-type: none"> Cosis Vocis 	<ul style="list-style-type: none"> Humanitas

	Ten Boer	West	Zuid
Gemeente/WIJ	<ul style="list-style-type: none"> Gemeentelijk gebiedsteam WIJ-team Ten Boer 	<ul style="list-style-type: none"> Gemeentelijk gebiedsteam Wijkvernieuwing Paddepoel, Selwerd, Vinkhuizen WIJ-teams Hoogkerk, Selwerd, Vinkhuizen 	<ul style="list-style-type: none"> Gemeentelijk gebiedsteam Wijkvernieuwing Wijert WIJ-teams Corpus den Hoorn, De Wijert, Rivierenbuurt
Corporaties	<ul style="list-style-type: none"> Wierden en Borgen 	<ul style="list-style-type: none"> De Huismeesters Lefier Nijestee Patrimonium Wierden en Borgen Woonzorg 	<ul style="list-style-type: none"> De Huismeesters Lefier Nijestee Patrimonium Woonzorg
BW/MO	<ul style="list-style-type: none"> Factor 5 	<ul style="list-style-type: none"> Cosis Factor 5 La Hacienda BV Lentis Xperanza NL BV 	<ul style="list-style-type: none"> Cura XL De Zijlen Elker GeWoon begeleiding Jan Arends JP van den Bent La Hacienda BV Leger des Heils Lentis Omega Groep 's Heeren Loo Stee050 Stichting Exodus Terwille Verslavingszorg NN Wender Zorg & Coaching NN
VVT/LG	<ul style="list-style-type: none"> Zorggroep Groningen 	<ul style="list-style-type: none"> Dignis Residentie Buitenzorg TSN ZINN 	<ul style="list-style-type: none"> De Leyhoeve Dignis ZINN Zorggroep Groningen
VG/ZG		<ul style="list-style-type: none"> Cosis 	<ul style="list-style-type: none"> Cosis Omega Groep 's Heeren Loo

